

Pytanie 1: Jak udokumentować przeprowadzenie prac B+R? Czy wnioskodawca powinien dołączyć do wniosku aplikacyjnego wyniki prac B+R wdrażanych w ramach projektu?

Wnioskodawca nie ma obowiązku dołączania wyników prac B+R. Jednak na potrzeby oceny merytorycznej Wnioskodawca musi uwiarygodnić przedstawiane informacje, jeśli chce żeby były one pozytywnie ocenione przez eksperta. Wnioskodawca decyduje, jaki zakres informacji poda w dokumentach aplikacyjnych, a ekspert analizując go rozstrzyga, czy dla danego projektu, jego charakteru, stopnia skomplikowania dany zakres informacji jest wystarczający, czy też nie.

Dla potrzeb udokumentowania przeprowadzenia prac B+R lub nabycia wyników prac B+R, IZ RPO-L2020 zaleca przedłożenie, jako załączników dodatkowych, kopii takich dokumentów jak:

- *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) (PNT-01)* składane corocznie do GUS, dotyczące lat, w których prowadzone były prace B+R / zakupione zostały wyniki prac B+R;
- raport z przeprowadzonych prac B+R / ewidencja realizowanych projektów B+R, zawierająca co najmniej następujące informacje:
 - krótki opis projektu B+R ze wskazaniem jego wyników,
 - czas rozpoczęcia i zakończenia prac nad projektem B+R,
 - wykaz osób zaangażowanych w konkretny projekt / prace B+R,
 - określenie czasu pracy spędzonego przez każdą osobę na pracy w danym projekcie,
 - wykaz prac B+R przeprowadzonych i/lub zakupionych od podmiotów zewnętrznych w danym projekcie, wraz z danymi podmiotów, od których zakupiono prace,
 - wykaz i podsumowanie kosztów poniesionych na dany projekt;
- dokumenty potwierdzające udzielenie praw wyłącznych (np. dokument patentowy) lub dokumenty dot. zgłoszenia ochrony praw wyłącznych,
- inne dokumenty potwierdzające nabycie wyników B+R.

Należy również pamiętać, że wyniki prac B+R muszą mieć kluczowe znaczenie dla opracowania/ udoskonalenia produktu/usługi/procesu objętego zakresem projektu w ramach Poddziałania 1.5.1, czyli zakres projektu musi być nierozdzielnie związany z wynikami prac B+R, będzie to bowiem przedmiotem oceny merytorycznej w ramach kryterium specyficznego dopuszczającego *Projekt dotyczy wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych*.

Pytanie 2: Przez jaki okres należy utrzymać wartości docelowe wskaźników związanych z miejscami pracy?

Zgodnie z § 10 umowy o dofinansowanie Beneficjent jest zobowiązany do utrzymania wskaźników produktu i wskaźników rezultatu bezpośredniego w okresie trwałości, czyli przez okres 3 lat w przypadku MŚP od dnia dokonania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają ostrzejsze wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami (okres trwałości Projektu). Obowiązek ten dotyczy wszystkich wskaźników zadeklarowanych we wniosku o dofinansowanie.

Informacja na temat ustalenia wartości bazowej poszczególnych wskaźników znajduje się na stronie <http://rpo.lubuskie.pl/-/informacje-nt-systemu-monitorowania-wskaznikow-w-projektach-finansowanych-z-europejskiego-funduszu-rozwoju-regionalnego>).

Pytanie 3: Termin zakończenia naboru wniosków to 11.02.2019, a więc bardzo prawdopodobne, że Wnioskodawca nie będzie miał zamkniętego roku obrachunkowego 2018. Jakie okresy powinny wówczas obejmować odpowiednio tabele w finansowej części biznes planu „B-2”, „B-1”, „OB”, „B”??

Zgodnie z instrukcją w finansowej części biznes planu dane finansowe należy przedstawić dla dwóch ostatnich zamkniętych lat ("B-1" i "B-2"), roku bazowego ("B") i następnych lat ("B+1" i kolejne). Okres "OB" to okres bieżący roku złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, który stanowi okres od początku bieżącego roku do końca ostatniego zamkniętego kwartału.

Brak zamkniętego roku obrachunkowego nie zmienia zasadniczo zasad prezentacji sytuacji finansowej, podanej w instrukcji w biznes planie (zielone pole). Beneficjent zobowiązany jest do podania danych na podstawie wiarygodnej oceny. To znaczy, że w przypadku złożenia wniosku do 11.02.2019 r. tabele powinny dotyczyć:

OB – Okres bieżący - oznacza okres bieżący roku złożenia wniosku o dofinansowanie projektu (2019 r.), który stanowi okres od początku bieżącego roku do końca ostatniego zamkniętego kwartału. W związku z tym, iż nie będzie jeszcze zamkniętego kwartału dane finansowe należy przedstawić za okres od początku bieżącego roku do złożenia wniosku.

B - Rok "B" (bazowy) oznacza rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu tj. 2019. W wierszu tym powinny być podane dane za cały rok złożenia wniosku czyli prognozowane dane za rok 2019.

Poprzednia, omyłkowa wersja definicji B - Rok "B" (bazowy):

~~**B - Rok "B" (bazowy)** oznacza rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu tj. 2019. Dane finansowe powinny obejmować okres od początku bieżącego roku do złożenia wniosku.~~

B-1 – pierwszy rok wstecz od roku bazowego. Dane finansowe należy zatem przedstawić za 2018 rok.

B-2 - drugi rok wstecz od roku bazowego. Dane finansowe należy zatem przedstawić za 2017,

Jeżeli przedsiębiorstwo nie prowadziło działalności przez lata "B-2" i/lub "B-1", należy ująć w danych historycznych tylko ten okres, przez który działalność była prowadzona (w wierszu "Rok" należy wówczas dokładnie oznaczyć okres, którego dotyczą prezentowane dane finansowe). Przykładowo, jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność od 03.2017 r., a wniosek składany jest 04.02.2019 r., wówczas "B-2" przyjmuje wartość "03-12.2017", "B-1" - "2018", "OB" - "02.2019", a "B" - "2019".

W przypadku stosowania roku obrachunkowego innego niż rok kalendarzowy należy w wierszu "Rok" wpisywać nie poszczególne lata kalendarzowe, lecz obrachunkowe.

Horyzont prognozy powinien odpowiadać ekonomicznemu okresowi życia projektu, o ile nie przekracza on roku "B+10" (w takim wypadku rok "B+10" będzie ostatnim rokiem prognozy), nie może być jednak krótszy niż okres trwałości projektu (trzy lata od wypłaty ostatniej transzy dotacji).

Pytanie 4: Czy w ramach konkursu kwalifikowalne są wydatki na wynajem/dzierżawę nieruchomości?

Nie, w ramach konkursu kwalifikowalne są wydatki na zakup gruntu lub nieruchomości zabudowanej do określonego w załączniku do Regulaminu konkursu pt. *Kwalifikowalność wydatków w ramach Poddziałania 1.5.1 Rozwój sektora MŚP – wsparcie dotacyjne* limitu wydatków kwalifikowalnych.

W załączniku do Regulaminu konkursu pt. *Kwalifikowalność wydatków w ramach Poddziałania 1.5.1 Rozwój sektora MŚP – wsparcie dotacyjne*, I typ projektu Wdrożenie wyników prac B+R przez MŚP jest omyłka pisarska. Przy kategorii *Nabycie nieruchomości* wpisano, że kwalifikowalne są wydatki związane bezpośrednio z nabyciem nieruchomości po spełnieniu warunków z Wytocznych (Rozdział 7.4) z zastrzeżeniem, że dzierżawa/najem gruntów i budynków musi trwać co najmniej 3 lata liczone od dnia płatności końcowej na rzecz projektu. Zastrzeżenie to jest niepoprawne i nie dotyczy tego konkursu.

Pytanie 5: Jak udokumentować wykonalność finansową projektu, gdy Wnioskodawcą jest spółka celowa, która nie ma przychodów bo powstała w celu realizacji i komercjalizacji projektów badawczych i nie ma własnych środków na realizację projektu?

W przypadku spółek celowych, które nie osiągają przychodów, zaleca się udokumentować sytuację finansową właściciela spółki. Należy zauważyć, że to na Wnioskodawcy spoczywa obowiązek udowodnienia posiadania zdolności do zrealizowania projektu zarówno pod względem finansowym jak i technicznym czy organizacyjnym. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że pożyczki właścicielskie, które bywają wskazywane przez Wnioskodawców jako źródło pozyskania wkładu własnego, są przedmiotem opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych na gruncie właściwych w tym zakresie przepisów.

Pytanie 6: Jeżeli Wnioskodawca planuje zrealizować inwestycję początkową, która wiąże się z zasadniczą zmianą procesu produkcyjnego lub obejmuje dywersyfikację to czy powinien spełniać warunki określone w art. 14. ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014 w odniesieniu do kwoty kosztów kwalifikowalnych?

Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej dodatkowe warunki dotyczące zasadniczej zmiany procesu produkcji (koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanej z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych) oraz dywersyfikacji istniejącego zakładu (koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac) wymienione w art. 14 ust. 7 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 dotyczą jedynie dużych przedsiębiorstw, zatem nie dotyczą przedsiębiorstw z sektora MŚP. Interpretacja ta została przekazana IZ RPO-L2020 już po przyjęciu przez Komitet Monitorujący kryteriów wyboru projektu, dlatego warunek dot. dywersyfikacji jest wpisany do kryterium *Inwestycja początkowa* jednak nie będzie on brany pod uwagę podczas oceny merytorycznej projektu złożonego przez MŚP.

Pytanie 7: Czy możliwe będzie otrzymanie dofinansowania na budowę, rozbudowę, bądź modernizację zakładu? Zakładając że efektem jest wprowadzenie nowych produktów.

Tak, jednym z kryteriów dopuszczających jakie należy spełnić w Konkursie jest Inwestycja początkowa, tj. czy pomoc będzie przeznaczona na inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z :

- założeniem nowego zakładu,
- zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu,
- dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie,
- zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu

Jeżeli w ramach przedmiotowego projektu powstałby nowy zakład lub zwiększone zostałyby zdolności produkcyjne istniejącego zakładu to w ramach Konkursu wydatkiem kwalifikowalnym mogłyby być roboty i materiały budowlane, jednak ich wartość nie może przekroczyć 60% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

Pytanie 8: W ramach projektu planuję budowę nowej hali produkcyjnej, w której umieszczone zostaną nowe maszyny i produkowane będą innowacyjne produkty. Do nowej hali przeniesiona zostanie część maszyn obecnie wykorzystywanych przez przedsiębiorstwo, jednak będą one stanowiły elementy nowego (innowacyjnego) ciągu technologicznego – głównie jako aparatura awaryjna i zapasowa. Jaką formę inwestycji początkowej powinienem wskazać w polu A.7 Wniosku o dofinansowanie dla opisanego projektu?

Przedsiębiorca ubiegający się o wsparcie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej jest zobowiązany wskazać wyłącznie jedną - dominującą kategorię Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej (RPI), bowiem zgodnie z wyjaśnieniami Komisji Europejskiej niezbędne jest wyraźne rozróżnienie poszczególnych form inwestycji początkowej, w zależności od specyfiki danej inwestycji.

Wnioskodawca sam powinien zdecydować jaką - jedną - dominującą formę inwestycji początkowej w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej (RPI) wprowadzi.

Wnioskodawca ma do wyboru następujące formy inwestycji początkowej

a) inwestycje w rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne związane z:

- założeniem nowego zakładu (utworzenie nowego zakładu może dotyczyć sytuacji, w której budowana jest nowa fabryka, oznacza to utworzenie zupełnie nowej jednostki poprzez budowę nowych obiektów, instalowanie urządzeń i uruchamianie działalności gospodarczej)
- zwiększeniem zdolności produkcyjnej (zasadniczo zwiększenie zdolności wytwórczych (produkcyjnych) w istniejącym już zakładzie poprzez uruchomienie drugiej lub kolejnej linii produkcyjnej dla tego samego produktu; w praktyce jest to rozbudowa istniejącego już zakładu o kolejne linie produkcyjne będące następnymi etapami wcześniej prowadzonej produkcji)
- dywersyfikacją produkcji - (warunki z art. 14 ust. 7 rozp nr 651/2014)
- zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego (warunki z art. 14 ust. 7 rozp nr 651/2014).

Zakwalifikowanie inwestycji jako **utworzenie nowego zakładu**, a nie **zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu** zależy między innymi od tego, czy samo przedsiębiorstwo ma już zakład w tym konkretnym miejscu. Utworzenie nowego zakładu powinno wiązać się z utworzeniem nowego obiektu, z reguły w nowej lokalizacji, który powinien być jednostką samostanowiącą, nie opierającą się na wspólnych zasobach technicznych dotychczas istniejącego zakładu. Jeżeli odrębna lokalizacja gwarantuje, że zakład jest przestrzennie, organizacyjnie i funkcjonalnie jednostką odrębną, która charakteryzuje się wysokim stopniem autonomii, wówczas w takim przypadku możemy mówić o założeniu nowego zakładu jako jednej z form inwestycji początkowej. Warto w tym miejscu podkreślić, iż w przypadku utworzenia nowego zakładu nie rozpatrujemy już warunków dotyczących tego, czy produkowany produkt będzie takim samym produktem jaki przedsiębiorca wytwarzał dotychczas w poprzednim zakładzie oraz czy może dojść do zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego w porównaniu z produkcją poprzedniego zakładu.

W przypadku, gdy do nowej lokalizacji zostanie przeniesiony cały zakład, w starym miejscu nie będzie kontynuowana działalność a jednocześnie mamy do czynienia z dywersyfikacją produkcji przedsiębiorstwa, jako rodzaj inwestycji początkowej należy wybrać **dywersyfikację produkcji przedsiębiorstwa**.

Komisja Europejska wyjaśniła również, iż **zasadnicza zmiana procesu produkcji** oznacza wdrożenie fundamentalnej (w przeciwieństwie do rutynowej) innowacji procesowej. Można powiedzieć, iż jest to generalnie wprowadzenie nowego rozwiązania technologicznego lub organizacyjnego zasadniczo odmiennego od stosowanego dotychczas. Kluczowym jest również to, by zmiana miała charakter zasadniczy oraz dotyczyła całościowego procesu produkcyjnego, a nie tylko drobnego ulepszenia procesu dotychczasowego. Powinna być związana z całym procesem produkcyjnym, a nie jedynie z produktem. Prosta wymiana poszczególnych aktywów bez gruntownej zmiany procesu produkcyjnego stanowi inwestycję zastępczą, która nie kwalifikuje się do regionalnej pomocy inwestycyjnej, ponieważ nie kwalifikuje się jako zasadnicza zmiana całościowego procesu produkcji.

Przykładem zasadniczej zmiany może być zautomatyzowanie usługi ręcznego mycia pojazdów, poprzez zakup i uruchomienie urządzeń myjni mechanicznej. KE jako przykład zasadniczej zmiany procesu produkcji podaje również przykład Volkswagena (OJ C 361, 10.12.2011, p. 17), gdzie miała miejsce

wyłącznie zasadnicza zmiana procesu produkcji, bez dywersyfikacji produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie.

Pytanie 9: W jaki sposób liczona będzie wielkość wkładu własnego w kryterium **Wkład własny**?

Podczas oceny merytorycznej w ramach kryterium **Wkład własny** premiowane będą projekty o wysokości wkładu własnego wyższej od minimalnej wymaganej przez IZ RPO- L2020 (dotyczy wkładu własnego przeznaczonego na pokrycie wydatków stanowiących zasadniczą część projektu czyli finansowanych z regionalnej pomocy inwestycyjnej; ocena na podstawie kwot zawartych w tabeli *Pomoc publiczna* w sekcji D4 wniosku).

Maksymalny poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych projektu w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej środkami RPO – Lubuskie 2020 wynosi:

- **55% kosztów kwalifikowalnych** dla mikro oraz małych przedsiębiorstw,
- **45% kosztów kwalifikowalnych** dla średnich przedsiębiorstw.

Pozostała część dofinansowania powinna być uzupełniona pieniężnym wkładem własnym przedsiębiorcy.

Wkład pieniężny w wysokości co najmniej **25% kosztów kwalifikowanych** projektu musi pochodzić ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego.

Pytanie 10: Czy w ramach Poddziałania 1.5.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie - 2020 możliwe jest sfinansowanie własnych praw wartości niematerialnych i prawnych, np. patentu lub opracowanie technologii, jako wkładu własnego do projektu? Co według Instytucji Zarządzającej będzie wiarygodną podstawą wyliczenia wartości takiego prawa?

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu konkursu nr RPLB.01.05.01-IZ.00-08-K01/19: **Kwalifikowalność wydatków w ramach Poddziałania 1.5.1 Rozwój sektora MŚP – wsparcie dotacyjne wkład niepieniężny jest wydatkiem niekwalifikowalnym.**

Zatem sfinansowanie własnych praw wartości niematerialnych i prawnych, np. patentu lub opracowanej technologii, jako wkładu własnego do projektu nie jest możliwe w ramach Poddziałania 1.5.1.

Pytanie 11: Czy sfinansowanie wkładu własnego do projektu realizowanego w ramach RPO – Lubuskie 2020 z pożyczki otrzymanej od Lubuskiego Funduszu Pożyczkowego będzie podwójnym finansowaniem?

Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone rozliczenie lub zrefundowanie całkowite lub częściowe danego wydatku dwa (lub więcej) razy ze środków publicznych, pochodzących ze środków UE jak i odpowiadających im środków krajowych, a w szczególności:

- zrefundowanie (lub rozliczenie) tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,
- zrefundowanie (lub rozliczenie) poniesionego podatku VAT ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę o podatku VAT,
- zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie (lub rozliczenie) kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności.

Podwójnym finansowaniem nie jest finansowanie wkładu własnego ze środków zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez Beneficjenta (z zastrzeżeniem sytuacji, w której Beneficjent jako wkład własny wnosi do projektu wkład niepieniężny, który był wcześniej współfinansowany z publicznych środków krajowych lub wspólnotowych – taka sytuacja będzie uznana za podwójne finansowanie),

Sfinansowanie wkładu własnego Beneficjenta do projektu realizowanego w ramach RPO – Lubuskie 2020 z pożyczki otrzymanej od Lubuskiego Funduszu Pożyczkowego lub innego funduszu pożyczkowego, który wdrażał środki publiczne – krajowe lub wspólnotowe, otrzymane w perspektywie finansowej 2007-2013, nie będzie podwójnym finansowaniem, jeżeli zostaną spełnione łącznie dwa warunki:

1. Pożyczkodawca (Lubuski Fundusz Pożyczkowy lub inny fundusz pożyczkowy) zapewni ostatecznego odbiorcę (Beneficjenta – Pożyczkobiorcę), że pożyczka przeznaczona na wkład własny do dotacji na inwestycję, pochodzi ze środków finansowych nie podlegających rozliczeniu z Komisją Europejską. Innymi słowy, że środki na pożyczkę nie pochodzą z pierwszego obrotu wkładem finansowym zaangażowanym na wydatki określone w art. 78 ust. 7 *Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006* oraz art. 43 – 45 *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006*, tylko pochodzą ze środków zwróconych do funduszu.
2. Beneficjent, na podstawie dowodu otrzymanego od Lubuskiego Funduszu Pożyczkowego lub innego funduszu pożyczkowego, zapewni IZ RPO L-2020, że pożyczka przeznaczona na wkład własny pochodzi ze środków krajowych nie odpowiadających wkładowi finansowemu ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności.

Reasumując, sfinansowanie wkładu własnego Beneficjenta w postaci pożyczki otrzymanej z LFP, udzielonej ze środków pochodzących z LRPO na lata 2007-2013 lub RPO-L2020, do dotacji na inwestycje z RPO-L2020 jest dozwolone tylko i wyłącznie wtedy, kiedy Beneficjent (ostateczny Odbiorca - przedsiębiorstwo) zostanie zapewniony, że środki finansowe na pożyczkę pochodzą ze środków zwróconych przez ostatecznych odbiorców do funduszu pożyczkowego.

Pytanie 12: W załączniku nr 3a do Regulaminu konkursu widnieje zapis, iż kryterium pn. "Ilość wprowadzonych nowych/ulepszonych produktów/ usług/ technologii" powiązane jest ze wskaźnikami dotyczącymi innowacji. Czy było to celowe działanie Instytucji Zarządzającej, czy przedmiotowy zapis stanowi błąd, a zapis powinien odwoływać się do kryterium pn. Innowacyjność projektu?

To nie jest błąd. Każdy projekt musi się charakteryzować innowacyjnością co najmniej na poziomie województwa lubuskiego. Dopuszczalne w 1.5.1 są tylko innowacje produktowe i procesowe, co zostało odzwierciedlone w obydwu kryteriach. W kryterium *Innowacyjność projektu* – oceniany jest poziom innowacyjności (poziom regionu, ponadregionalny, międzynarodowy), a w kryterium *Ilość wprowadzonych nowych/ulepszonych produktów/ usług/ technologii* – oceniana jest ilość wprowadzanych innowacji (stad powiązanie z odpowiednimi wskaźnikami).

Zatem nowe/ulepszone produkty/usługi/technologie również muszą być innowacyjne co najmniej na skalę województwa by mogły być brane pod uwagę przy przyznawaniu punktów w kryterium *Ilość wprowadzonych nowych/ulepszonych produktów/ usług/ technologii*.

Pytanie 13: Czy w Poddziałaniu 1.5.1 w ramach robót i materiałów budowlanych można wpisać zakup nieruchomości?

Nie. Nieruchomość należy ująć w ramach osobnych kategorii wydatków.

Nieruchomość zabudowaną można zakupić wyłącznie w ramach limitu 10% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu (po złożeniu wniosku) – kategoria *Nabycie nieruchomości*.

Analogiczne uregulowania obowiązują w wypadku zakupu gruntu, który może mieć miejsce wyłącznie w ramach limitu 10% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu (przed złożeniem wniosku w ramach kategorii *Prace przygotowawcze – zakup gruntu* lub po złożeniu wniosku w ramach kategorii *Nabycie nieruchomości*).

Pytanie 14: Czy w ramach prac przygotowawczych można zakupić nieruchomość niezabudowaną (grunt)? Jakie dokumenty należy przedstawić w celu potwierdzenia jej wartości?

W ramach prac przygotowawczych można zakupić nieruchomość niezabudowaną - maksymalnie do 10% wartości wydatków kwalifikowalnych, przy czym w przypadku terenów przemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki limit ten wynosi 15% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu). Do potwierdzenia wartości gruntu niezbędne będzie złożenie na etapie rozliczania wniosku o płatność operatu szacunkowego oraz dokumentu potwierdzającego tytuł własności. W przypadku, gdy wartość zakupionego gruntu przekracza limit 10% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu, pozostała część będzie traktowana jako wydatek niekwalifikowalny.

Pytanie 15: Jakie działania nie będą uważane za rozpoczęcie prac w Podziałaniu 1.5.1 w przypadku, gdy przedmiotem projektu będzie budowa hali produkcyjnej?

W przypadku budowy hali produkcyjnej rozpoczęciem prac nie będzie przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy robót, czy też podpisanie wstępnej umowy z tym wykonawcą (aby został zachowany efekt zachęty, nie może być to jednak zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna; może to być jedynie wstępna umowa, można zawrzeć klauzulę, że rozpoczęcie robót jest możliwe dopiero po złożeniu wniosku na konkurs, czy też jest uzależnione od pozytywnej oceny wniosku).

Pytanie 16: Czy przedsiębiorstwo musi prowadzić działalność na terytorium województwa lubuskiego już na etapie składania wniosku, czy może rozpocząć taką działalność dopiero przed podpisaniem umowy?

Uprawnionymi do aplikowania w konkursie są MŚP prowadzące działalność gospodarczą na terytorium województwa lubuskiego, potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru (adres siedziby, oddziału) a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – potwierdzoną treścią Oświadczenia o miejscu zamieszkania. Zatem przedsiębiorstwo musi posiadać siedzibę lub oddział w województwie lubuskim już od dnia złożenia wniosku w odpowiedzi na konkurs.

Ponadto, w przypadku wybrania projektu do realizacji, działalność gospodarcza musi być prowadzona na terenie województwa lubuskiego do końca okresu trwałości projektu.

Pytanie 17: Czy w przypadku, gdy w wyniku przeprowadzenia procedury wyboru dostawcy zostanie wyłoniony tylko jeden potencjalny dostawca, to można z nim podpisać umowę na dostawę?

Tak, o ile zamówienie zostanie przeprowadzone zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców - zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w ministerialnych *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*.

Pytanie 18: Czy można zaplanować rozpoczęcie realizacji projektu w późniejszym terminie i założyć czas realizacji zgodny z Regulaminem konkursu?

Zgodnie z kryterium formalnym realizacja projektu nie może się rozpocząć później niż 1 stycznia 2020 r. a okres realizacji projektu nie może przekroczyć 24 miesięcy. Spełnienie tych

warunków powinno być utrzymane od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie do końca okresu realizacji projektu.

Ewentualna zmiana tych terminów może wynikać jedynie z:

- braku wyłonienia wykonawców/ dostawców z przyczyn niezależnych od Beneficjenta,
- innych zdarzeń losowych nie leżących po stronie Beneficjenta, przy czym każda zmiana powinna być uzasadniona przez Beneficjenta i zaakceptowana przez IZ RPO.

Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31.12.2023 r.

Pytanie 19: Czy jest jakiś limit dotyczący ilości wniosków składanych przez jeden podmiot w ramach Działania 1.5.1?

Tak, w odpowiedzi na konkursu nr RPLB.01.05.01-IZ.00-08-K01/19 Wnioskodawca może złożyć tylko jeden wniosek o dofinansowanie.

Pytanie 20: Jak należy rozumieć pojęcie „Partner projektu”? Czy partnerem będzie podmiot wnoszący zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne bądź finansowe, realizujący projekt wspólnie z Beneficjentem i innymi Partnerami, na warunkach określonych w umowie partnerskiej?

Definicja partnera została wskazana w art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 Partner musi „wnieść” do projektu co najmniej zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. To od zakresu projektu zależy jaki charakter będzie miało partnerstwo. Przy projekcie z zakresu prac B+R partner może w projekcie np. zaangażować swoich badaczy, techników. W projektach inwestycyjnych partner może np. zabezpieczyć czy też uzupełnić wkład własny Lidera partnerstwa, itd. Należy zaznaczyć, że samo zaangażowanie finansowe w przedsięwzięcie w postaci zapewnienia wkładu własnego po stronie jednego z partnerów bez jego dalszego udziału w realizacji projektu, nie będzie warunkiem wystarczającym dla uznania współpracy za partnerstwo. Udział partnera w realizacji projektu nie może mieć charakteru symbolicznego, nieznacznego czy pozornego.

W przypadku każdego partnerstwa wymagane jest przygotowanie umowy/porozumienia opisującego kwestie dotyczące wzajemnych praw i obowiązków poszczególnych partnerów.

Pytanie 21: Czy umowa partnerska określa precyzyjnie podział obowiązków i odpowiedzialności za realizację projektu między partnerami, niezależnie od rodzaju podmiotu, będącego partnerem?

Umowa partnerska powinna być przygotowana w taki sposób, aby oceniający ją ekspert nie miał wątpliwości co do charakteru partnerstwa. Dodatkowo zapisy tej umowy nie mogą stać w sprzeczności z ewentualnymi przepisami szczególnymi dla danego rodzaju partnera.

Pytanie 22: Czy wybór Partnera należy dokonać zgodnie z zasadami konkurencyjności wynikającymi z ustawy prawo zamówień publicznych?

Wyboru Partnera projektu należy dokonać zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Pytanie 23: Jakie kryteria należy stosować w wyborze Partnera?

IZ RPO nie określa katalogu kryteriów dotyczących wyboru Partnera. Rodzaj kryteriów zależy od charakteru/zakresu projektu oraz potrzeb i możliwości Wnioskodawcy.

Pytanie 24: W jaki sposób należy traktować projekt, w ramach którego Wnioskodawca przewidział więcej niż jednego Partnera?

Projekt jest projektem partnerskim, bez względu na liczbę partnerów.

Pytanie 25: W jaki sposób należy wykazać podział pomocy publicznej i de minimis pomiędzy Liderem a Partnerem?

W przypadku realizowania projektu w partnerstwie przy każdej kategorii kosztów we wniosku aplikacyjnym należy wskazać podmiot ponoszący ten koszt tj. oznaczenie Partnera. Dodatkowo w ramach każdej kategorii kosztów należy wskazać, wybierając z listy rozwijanej, rodzaj pomocy z jakiej będzie finansowany dany wydatek - zgodnie z zapisami Regulaminu danego konkursu.

Podział pomocy publicznej i de minimis pomiędzy Liderem a Partnerem będzie zatem zależał od tego kto będzie ponosił poszczególne wydatki.

Limit pomocy de minimis należy przedstawić odrębnie dla każdego Partnera. Zaświadczenie o pomocy de minimis będzie również wystawiane odrębnie dla każdego z partnerów w zależności od wysokości poniesionych przez nich wydatków dofinansowanych w ramach pomocy de minimis.

Pytanie 26: W jaki sposób należy przedstawić budżet projektu w przypadku projektu partnerskiego?

Każdy wydatek należy przyporządkować do ponoszącego go podmiotu. Formularz wniosku aplikacyjnego (zawierający tabele związane z budżetem projektu) oraz instrukcja jego wypełniania zostały określone w załącznikach do Regulaminów konkursów.

Pytanie 27: Jak należy interpretować wymagania dotyczące tworzenia partnerstw w oparciu o ust. 1 art. 33 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020? Czy elementy wymienione w artykule takie jak: zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe muszą być spełnione łącznie, aby uznać taki rodzaj współpracy za partnerstwo?

Czy podmiot niewymieniony w art. 3 ust. 1 ustawy prawo zamówień publicznych może dokonać wyboru Partnera w wybrany przez siebie sposób i w dowolnym czasie, a wyłącznie wybór Partnera spoza sektora finansów publicznych powinien zostać dokonany przed złożeniem wniosku (również w sposób wybrany przez ten podmiot)?

1. W art. 33 ust. 1 użyty jest funktor logiczny "lub", co oznacza, że wymagane jest wniesienie co najmniej jednego typu zasobów opisanych w niniejszym ustępie. Tym samym jest również wystarczające wniesienie jednego typu zasobów.
2. W opisaney sytuacji Partner może być wybrany w dowolny sposób (chyba że istnieją inne podstawy prawne ograniczające swobodę), ale wskazanie Partnerów musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, choćby w celu oceny przez Instytucję czy Partner może w ogóle otrzymać środki UE. Do tego sama jakość partnerstwa również podlega w pewnym sensie ocenie w ramach oceny wniosku o dofinansowanie projektu - Instytucja musi wiedzieć, jaki jest konkretnie kształt partnerstwa (np. jaki jest podział zadań), za niewystarczające należy uznać przekazanie przez Wnioskodawcę wyłącznie informacji o chęci realizacji projektu partnerskiego w bliżej nieokreślonym kształcie.

Pytanie 28: Czy każdorazowo Lider projektu jest jednocześnie Wnioskodawcą projektu?

W perspektywie finansowej 2014-2020 „Lider” występuje w przypadku partnerstwa - umowa o dofinansowanie projektu zawierana będzie tylko z Liderem i tylko on będzie miał status Beneficjenta,

ponoszącego pełną odpowiedzialność za przygotowanie, realizację i rozliczenie projektu. Partnerzy natomiast będą współuczestniczyć w realizacji projektu i tym samym pełnić rolę podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków w projekcie. Lider będzie odgrywał zatem kluczową rolę w projekcie, w związku z czym wskazane jest, żeby był nim podmiot posiadający największy potencjał pod względem finansowym, instytucjonalnym i organizacyjnym oraz odpowiednie doświadczenie.

Pytanie 29: Czy w sekcji B Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie zaznaczenie jednej odpowiedzi TAK oznacza, że podmiot znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej i powoduje wykluczenie z możliwości otrzymania wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Europejskiego? Czy dotyczy to tylko Wnioskodawcy czy także przedsiębiorstwa powiązanego z Wnioskodawcą?

Zgodnie z art. 3 ust 3 d Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) nie wspiera przedsiębiorstw w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa.

W związku z powyższym wskazanie przez Wnioskodawcę chociaż w jednej pozycji w sekcji B odpowiedzi TAK oznacza, że podmiot składający wniosek lub podmiot z nim powiązany znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej i skutkuje wykluczeniem z możliwości otrzymania wsparcia z RPO-Lubuskie 2020.

Pytanie 30: Czy w przypadku ubiegania się o dotację należy wypełnić sekcję B w Formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis ?

Zgodnie z Rozporządzeniem 1301/2013, art. 3 ust 3 d – EFRR nie wspiera przedsiębiorstw w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa. Całość środków na dofinansowanie projektów w Konkursie pochodzi zaś z EFRR.

W związku z powyższym Wnioskodawca jest zobligowany do wypełnienia Sekcji B, niezależnie od zapisu, że sekcję B w formularzu wypełnia jedynie w przypadku podmiotów, którym ma być udzielona pomoc de minimis, do obliczenia wartości której konieczne jest ustalenie ich stopy referencyjnej (tj. w formie takiej jak: pożyczki, gwarancje, odroczenia, rozłożenia na raty), z wyjątkiem podmiotów, którym pomoc de minimis ma być udzielona na podstawie art. 34a ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2012 r. poz. 657, z późn. zm.) oraz będących osobami fizycznymi, którzy na dzień złożenia informacji określonych w niniejszym rozporządzeniu nie rozpoczęli prowadzenia działalności gospodarczej.

Ponadto wskazanie przez Wnioskodawcę chociaż w jednej pozycji w sekcji B odpowiedzi TAK oznacza, że podmiot składający wniosek lub podmiot z nim powiązany znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej skutkuje wykluczeniem z możliwości otrzymania wsparcia w ramach Konkursu.

Pytanie 31: Czy firma której udziały przejął duży podmiot może składać projekt, czy nadal posiada status MŚP? Czy firma której udziały do 25% posiada duży podmiot może aplikować o środki?

Gdy przedsiębiorstwo mające status MŚP zostanie przejęte przez przedsiębiorstwo duże i w związku z tym stanie się przedsiębiorstwem związanym bądź partnerskim, automatycznie traci swój status z dniem przejęcia. W takim przypadku okres dwóch lat obrachunkowych przewidzianych na zmianę statusu nie będzie miał zastosowania (interpretacja Komisji Europejskiej z dnia 26.09.2011 r.).

Należy zauważyć, że przedsiębiorstwo posiadające do 25% udziałów w innym podmiocie jest, zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu Komisji nr 651/2014, rozumiane jako samodzielne. Jednakże każdorazowo należy szczegółowo zweryfikować relacje łączące Wnioskodawcę z tym

podmiotem, gdyż mogą one spowodować, iż mimo udziałów poniżej 25% podmioty będą zaliczone jako przedsiębiorstwa powiązane (powiązanie przez osoby fizyczne).

Pytanie 32: Jak wypełnić tabelkę Źródła finansowania projektu (tabelka w Excelu, część II) w Biznes Planie?

Opis tabelki: Proszę przedstawić źródła finansowania projektu (np. zyski zatrzymane przedsiębiorstwa, kredyt inwestycyjny, pożyczka, pożyczka właścicielska, dopłaty do kapitału, kredyt obrotowy, etc.), podać ich wartość oraz podstawowe parametry (w przypadku kredytu mogą być to np. waluta kredytu i jego wartość w walucie, oprocentowanie, prowizje, planowane zabezpieczenia, okres karencji spłaty kapitału, okres płatności rat kapitałowych i odsetek), jak również informacje uprawdopodobniające dysponowanie nimi (np. dotyczące ustaleń poczynionych z osobami/instytucjami zaangażowanymi w finansowanie, podpisanych umów, posiadanych promes kredytowych, etc.).

Należy zaplanować źródła finansowania w wartości całkowitej projektu, uwzględniając w szczególności pomostowe źródła finansowania podatku VAT od nakładów inwestycyjnych do czasu jego odzyskania z Urzędu Skarbowego oraz tej części dotacji, która ma być pozyskana w formie refundacji.

W poniższej tabeli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności można dostosować liczbę wierszy do liczby planowanych źródeł finansowania projektu.

Przykładowe wypełnienie tabeli:

1. Kwota wnioskowanego dofinansowania (wartość uzależniona od statusu MŚP);
2. Środki własne, np. środki pieniężne (zgrupowane w kasie lub na rachunku bankowym), kredyt, pożyczka na pokrycia kosztów kwalifikowanych projektu;
3. Źródło finansowania innych kosztów niekwalifikowanych projektu;
4. Źródło finansowania podatku VAT (np. środki pieniężne, kredyt krótkoterminowy) do czasu jego odzyskania z Urzędu Skarbowego;
5. Źródło finansowania (np. środki pieniężne, kredyt krótkoterminowy) na część dotacji do czasu otrzymania 1 refundacji (po rozliczeniu wniosku o płatność). Wielkość kwoty jest uzależniona od długości okresu realizacji inwestycji.

Pytanie 33: Proszę określić wskazany okres przygotowania analizy (nie mniej jak 3 lata). Jakie znaczenie w ocenie mają wskaźniki efektywności inwestycji?

Prezentację finansową należy sporządzić dla dwóch ostatnich zamkniętych lat ("B-1" i "B-2"), roku bazowego ("B") i następujących lat ("B+1" i kolejne).

Horyzont prognozy powinien odpowiadać ekonomicznemu okresowi życia projektu, o ile nie przekracza on roku "B+10" (w takim wypadku rok "B+10" będzie ostatnim rokiem prognozy), nie może być jednak krótszy niż okres trwałości projektu (trzy lata od wypłaty ostatniej transzy dotacji).

Jeżeli z uwagi na specyfikę projektu konieczne jest przeprowadzenie dłuższego planowania należy opisać ww. sytuację w polu *Komentarz do uzyskanych wyników* i zawrzeć w nim opis dalszego planowania, ew. obliczenia zawrzeć w załączniku dodatkowym, albo dołożyć kolejne lata do analizy.

Wskaźniki efektywności inwestycji oceniane są podczas oceny merytorycznej w ramach kryterium *Efektywność kosztowa projektu*. Opis kryteriów i sposób ich oceniania zawiera załącznik nr 3 w paczce dokumentów do konkursu zamieszczonej na stronie www.rpo.lubuskie.pl

Pytanie 34: W jaki sposób wysłać elektronicznie wniosek aplikacyjny przygotowany w Systemie LSI2020?

W każdym momencie pracy nad wnioskiem aplikacyjnym w Systemie LSI2020 można zapisać dokument w formacie PDF poprzez kliknięcie przycisku *Utwórz PDF*. Jest to wówczas wersja próbna wniosku aplikacyjnego (na wydruku pojawia się znak wodny: *Wydruk próbny*). Przed wysłaniem wniosku

do instytucji dobrą praktyką jest zapisanie pliku PDF *wydruk próbny*, wydrukowanie go i zweryfikowanie pod względem poprawności. Gdy wersja próbna uznana zostanie za poprawną należy:

- załączyć do wniosku wszystkie załączniki, wymagane zgodnie z zapisami Regulaminu Konkursu, poprzez ich dodanie w zakładce *Załączniki*;
- wysłać wniosek do instytucji poprzez kliknięcie przycisku: *Prześlij wniosek do instytucji*. Wniosek zostanie przesłany do systemu;
- ponownie kliknąć przycisk *Utwórz PDF*. Zapisany w ten sposób wniosek należy wydrukować, podpisać i wraz z pozostałymi podpisanymi załącznikami złożyć papierową wersję dokumentacji do IZ RPO – L 2020.

Pytanie 35: Czy zakup samochodu specjalnego (743 KŚT - pojazdy samochodowe, które ze względu na swoją konstrukcję przeznaczone są do wykonywania innych prac niż transport towarów i przewóz osób tj. samojezdne wieże wiertnicze), który jest niezbędny do realizacji projektu będzie wydatkiem kwalifikowanym w projekcie?

Zgodnie z załącznikiem do Regulaminu konkursu Kwalifikowalność wydatków w ramach poddziałania 1.5.1 Rozwój sektora MŚP – wsparcie dotacyjne wydatki na zakup środków transportu są kosztem niekwalifikowanym. Dotyczy to całej grupy 7 określonej w Klasyfikacji Środków Trwałych.

Zgodnie z Klasyfikacją środków trwałych klasa 743 to:

7 Środki transportu

74 Pojazdy Mechaniczne

743 Samochody specjalne

W związku z powyższym zakup Samochodu specjalnego 743 KŚT zalicza się do Środków transportu. Zatem zakup opisanego samochodu specjalnego nie jest kosztem kwalifikowanym w ramach ogłoszonego Konkursu nr RPLB.01.05.01-IZ.00-08-K01/19.

Pytanie 36: Jeżeli w wyniku wstępnej weryfikacji dokumentów, które złożyłem na konkurs, zgodnie z pismem od IZ muszę poprawić tylko załączniki to czy muszę do poprawek jeszcze raz dołączać formularz wniosku?

Tak. W związku z możliwością poprawy wniosku o dofinansowanie na weryfikacji warunków formalnych /ocenie formalnej przypominamy, że jakakolwiek zmiana w załącznikach do wniosku aplikacyjnego powinna być także odnotowana w systemie LSI2020. Załączenie do systemu LSI2020 zaktualizowanych załączników lub załączników, których pierwotnie brakowało, powoduje zmianę sumy kontrolnej w całym formularzu wniosku aplikacyjnego, ponieważ aktualizacji ulega lista załączników będąca również elementem formularza wniosku. Zatem z powodu zmiany zawartości wniosku i związanej z tym zmiany sumy kontrolnej wniosku niezbędne jest jego ponowne złożenie.

W związku z powyższym, przed złożeniem poprawek, prosimy o weryfikację dokumentów pod kątem tego, czy wersje elektroniczna oraz papierowa są ze sobą tożsame.

Dodatkowo, wnioskodawca na etapie wprowadzania poprawek/uzupełnień powinien usunąć w systemie LSI2020 błędna/nieaktualną wersję załącznika i zastąpić ją poprawioną wersją, tak by wniosek z załącznikami stanowił komplet poprawnych i aktualnych dokumentów, które zostaną przekazane do kolejnych etapów procedury konkursowej.

Pytanie 37: W jaki sposób należy wypełnić sekcję A.5 wniosku aplikacyjnego w polu zakres interwencji (uzupełniająca)?

W sekcji A5 wniosku aplikacyjnego w polu **zakres interwencji (uzupełniająca)** zgodnie z *Instrukcją wypełnienia wniosku o dofinansowanie* należy wybrać z rozwijanej listy odpowiednią (uzupełniająca) kategorię interwencji dla danego typu projektu zgodnie z Ogłoszeniem i/lub Regulaminem konkursu.

Pole wypełniane jest tylko w przypadku, gdy projekt dotyczy więcej niż jednej kategorii interwencji. Uzupełniająca kategoria interwencji to ta, która nie przeważa w całości wydatków kwalifikowalnych projektu.